

Razumkov
centre

ОГЛЯД РОБОТИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ У ВЕРЕСНІ 2025 р.

Жовтень 2025

ОГЛЯД РОБОТИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ У ВЕРЕСНІ 2025 р.

Геннадій РЯБЦЕВ,
експерт з питань енергетики Центру Разумкова

Володимир ОМЕЛЬЧЕНКО,
директор енергетичних програм Центру Разумкова (загальна редакція)

Чим менше часу залишається до початку опалювального сезону 2025-2026 рр., тим активнішими стають атаки ворога на об'єкти критичної інфраструктури. І якщо у серпні найбільшу шкоду енергетиці нанесли зливи та шквальний вітер, то з настанням осені почастишали відмови, зумовлені ракетними обстрілами й навалами безпілотних літальних апаратів. У вересні постачання електричної енергії в прифронтових районах переривалося чи не щоденно. Лише на регіональні підстанції Чернігівщини зареєстровано 24 атаки. І хоча відновлення живлення, зазвичай, не займало більше доби, непоодинокі ураження енергетичних об'єктів вимагають прискорення робіт з їхнього активного та інженерно-технічного захисту.

Саме цьому питанню, а також завершенню ремонтних кампаній та введенню в експлуатацію нової розподіленої генерації були присвячені вересневі наради. Зокрема виїзне засідання Штабу з підготовки об'єктів житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу до осінньо-зимового періоду 2025-2026 рр. та забезпечення сталого його проходження під час воєнного стану. Як підкреслили його учасники, Україна має бути готовою «до будь-яких сценаріїв: від звичайних аварійних ситуацій до масованих обстрілів».

В уряді наголосили, що робитимуть усе можливе, щоб «гарантувати людям тепло, воду й світло навіть у найскладніших умовах». За оцінкою Міненерго, «до навантаження в опалювальний сезон буде підготовлено 17,6 ГВт потужності. Накопичуються запаси ресурсів, формуються резерви обладнання, проводяться протиаварійні навчання. Посилюється захист критичної інфраструктури, розвивається розподілена генерація: цього року вже введено 194 МВт, а до кінця року планується ще понад 380 МВт».

ПІДГОТОВКА ДО ОПАЛЮВАЛЬНОГО СЕЗОНУ

Одним із 12 пріоритетів, визначених **поданою** до Верховної Ради Програмою дій Кабінету Міністрів України, названо «Зимову стабільність та безпеку». Відповідно до нього передбачається підвищити рівень захисту об'єктів критичної інфраструктури від безпілотних літальних апаратів і ракетних ударів, забезпечити енергетичну безпеку громадян і бізнесу та гарантувати безперебійне енергопостачання, зокрема в осінньо-зимовий період 2025-2026 рр.

У рамках підготовки до опалювального сезону уряд **планує** до кінця року:

✓ завершити ремонтні кампанії на енергоблоках АЕС, ТЕС і ТЕЦ, ГЕС і ГАЕС загальною потужністю 13 ГВт; відновити 3 ГВт

потужності ТЕС і ТЕЦ, пошкодженої унаслідок російських атак, і ввести в експлуатацію 200 МВт нової потужності розподіленої генерації; завершити ремонт 20 тис. км повітряних ліній операторів системи розподілу напругою 0,4-150 кВ;

✓ забезпечити теплом щонайменше 70 тис. багатоквартирних будинків і 25 тис. об'єктів соціального призначення; ввести в експлуатацію в регіонах щонайменше 150 МВт нової електричної та 120 МВт теплової потужності;

✓ установити 90 000 габіонів (I рівень захисту) на визначених урядом об'єктах паливно-енергетичного комплексу, обладнати захистом II рівня 14 «критичних елементів» НЕК «Укренерго» і 4 споруди НАЕК «Енергоатом», захистом III рівня — один об'єкт ПрАТ «Укргідроенерго»;

✓ профінансувати придбання засобів РЕБ, придбання та модернізацію засобів активного захисту об'єктів критичної інфраструктури на 427 млн грн;

✓ накопичити в підземних сховищах до 1 грудня 2025 р. не менше 13,2 млрд куб. м природного газу, імпортувавши щонайменше 4,6 млрд куб. м цього ресурсу;

✓ створити й підтримувати на об'єктах енергетичної інфраструктури аварійний запас особливо вразливого обладнання «відповідно до нормативів», зокрема залучивши додатково €150 млн до Фонду підтримки енергетики України;

✓ збільшити з 0,9 до 1,1 ГВт дозволу пропуску спроможність міждержавних перетинів для забезпечення кращих можливостей експорту електричної енергії;

✓ спростити **Порядок** надання фінансової державної підтримки фізичним особам, які встановлюють у власних домогосподарствах генеруючі установки, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел;

✓ продовжити до 1 січня 2028 р. строк звільнення від **оподаткування** ввізним митом і податком на додану вартість операцій із ввезення товарів, згідно із затвердженням Кабінетом Міністрів **переліком**, що поміщуються у митний режим імпорту в рамках угод, фінансування за якими проводиться за рахунок Секретаріату Енергетичного Співтовариства;

✓ спростити процедуру відведення земельних ділянок для об'єктів енергетики, їхнє приєднання до мереж і систем, урегулювати питання перерахунку вартості небалансів за 2022 р. для виробників електричної енергії з відновлюваних джерел;

✓ підвищити спроможність органів управління й сил цивільного захисту територіальних і функціональних підсистем Єдиної державної системи цивільного захисту щодо реагування на надзвичайні ситуації, пов'язані з аваріями на об'єктах паливно-енергетичного сектору, які виникли внаслідок воєнних дій;

✓ урегулювати кредиторську заборгованість підприємств, що займаються

виробництвом, транспортуванням і постачанням теплової енергії споживачам та зберегти діючі ціни на природний газ для таких підприємств на опалювальний період 2025-2026 рр.

У цілому, в уряді **«готують** рішення, які дозволять людям бути впевненими, що тепло й світло залишаться доступними» навіть у нинішніх реаліях. Мова йде, зокрема, про «комплексне рішення щодо компенсації різниці в тарифах на теплопостачання» й «мораторій на відключення водо- та електропостачання у прифронтових громадах за борги». За даними Мінрегіону, в Україні вже змонтовано і готово до роботи 190 когенераційних установок і 134 блочно-модульні котельні загальною потужністю 700 МВт. До зими підготовлено понад 129 тис. житлових будинків, а стан готовності об'єктів соціальної інфраструктури, мереж, котельень і теплових пунктів **«перевищує 90%»**.

Місяць тому Мінрозвитку **звітувало** про «середній рівень готовності по країні — близько 60%, що відповідає плану. Це понад 86 тис. житлових будинків і майже 15 тис. об'єктів соціальної інфраструктури». **Згадувалися** й темпи приєднання когенераційних установок: «Із запланованих 908 підтверджено постачання 551, а 189 вже працюють у мережі, забезпечуючи 145 МВт потужності».

Водночас, Національний банк України **повідомив**, що 20 вітчизняних фінансових установ підтримали відновлення 1 ГВт генерації та зведення 0,4 ГВт установок зберігання енергії й вироблення тепла. У цілому з червня 2024 р. профінансовано відновлення енергетичної інфраструктури в 21 регіоні України на загальну суму 27,1 млрд грн.

ЕНЕРГЕТИЧНИЙ БАЛАНС

У вересні в Об'єднаній енергетичній системі України в окремі дні спостерігався профіцит, спричинений низьким споживанням. Щоб урівняти пропонування з попитом, НЕК «Укренерго» розвантажував станції, які використовують відновлювані джерела, й максимально відкривав експорт, який у підсумку виявився найбільшим із квітня 2020 р. Для аварійного перетоку надлишку генерованої енергії в денні години сім разів використовувалася допомога польського оператора PSE.

Постачання електричної енергії споживачам у прифронтових районах неодноразово переривалося через російські атаки, на іншій території України — переважно через негоду. Грози та шквальний вітер ставали причиною часткового чи повного знеструмлення споживачів п'ять разів, наймасовіше — 15 вересня (58 населених пунктів у двох областях). Після ударів ворога тимчасово призупинялося постачання електричної енергії на Чернігівщині, Сумщині, Одещині, Полтавщині, Миколаївщині та Харківщині.

Базову потужність Об'єднаної енергосистеми України забезпечували сім блоків АЕС, що генерували до 5,7 ГВт енергії. Два перебували на технічному обслуговуванні. Джерелами маневрової потужності були до 10 енергоблоків ТЕС і ТЕЦ, а також ГЕС і ГАЕС, які разом виробляли 2,9–3,2 ГВт електричної енергії. Потужність станцій, що використовують відновлювані джерела, обмежувалася рівнем у 1,2 ГВт.

Генерація на підприємствах ПрАТ «Укр-гідроенерго» у вересні стримувалася нестачею водного ресурсу, тому зберігалася на рівні 0,5–0,6 ГВт. Постачання енергії ГЕС і ГАЕС здійснювалося переважно в години пікового споживання.

Частка АЕС у структурі генерації у вересні становила 55–57%. На ТЕС припадало 18–20% виробництва енергії, станції на ВДЕ — 10–12%, ТЕЦ — до 8%, ГЕС — 5–6%. У цілому, обсяги генерації в Україні становили 10–11 ГВт щогодини (у 2021 р. — до 14 ГВт).

У звітний період вітчизняні споживачі **імпортували** з п'яти сусідніх держав 140 ГВт год електричної енергії, експортували — 635 ГВт год. Таким чином, у вересні Україна була нетто-експортером цього ресурсу четвертий місяць поспіль. Зростанню продажів не завадило навіть продовження технічного обслуговування лінії Вельке Капушани — Мукачево до кінця жовтня 2025 р.

Максимальна дозволена потужність експорту електричної енергії з України й Молдови до держав-членів ЄС **становила** 0,9 ГВт. Із 1 серпня 2025 р., за домовленістю між шістьма операторами системи передачі, що входять до Регіону розрахунку пропускної спроможності Східної Європи (EE CCR), вона переглядається щомісячно. У **планах**

уряду — збільшення експортної потужності до кінця року до 1,1 ГВт.

Запаси енергетичного вугілля на складах ТЕС і ТЕЦ скоротилися до 2,4 млн т. Утім, їх поки достатньо для завершення міжсезоння, а, відповідно до графіків накопичення і споживання, затверджених **урядом**, і для проходження осінньо-зимового періоду 2025–2026 рр.

Хоча агресор продовжував атакувати об'єкти Групи Нафтогаз, номінації замовників послуг бронювання потужності виконувалися в повному обсязі. Газотранспортна система України функціонувала в нормальному режимі.

Добове споживання газу в Україні становило 21–23 млн куб. м. Власний видобуток становив до 45 млн, а імпорт з Угорщини, Польщі та Словаччини — 23–24 млн куб. м (**загалом** у вересні — 710 млн). Близько третини цих обсягів імпортовано в рамках **партнерства** Групи Нафтогаз і польського концерну ORLEN.

Це дозволило закачувати до підземних сховищ 45–50 млн куб. м газу за добу, завдяки чому українські **запаси** зросли на 26% порівняно з минулим місяцем (до 8,1 млрд куб. м, без урахування 4,1 млрд куб. м газу «довготривалого зберігання», 0,6 млрд куб. м ресурсу, формально переведеного в категорію «буферний газ», і 0,1 млрд куб. м запасів нерезидентів, що зберігаються в режимі short-haul).

Цей показник уже вищий, ніж у минулому році (на 2%), проте менший, ніж у 2015–2018 рр. (на 19%). Тобто для досягнення до 1 листопада 2025 р. цільового рівня у 8,5 млрд куб. м (або 13,2 млрд куб. м, з урахуванням технологічних обсягів) Група Нафтогаз має імпортувати ще 500 млн куб. м газу, а якщо їй не вдасться вберегти свої потужності від російських атак, що посиляться у жовтні, — 1,2–1,5 млрд. При цьому наявні в українського монополіста фінансові можливості дозволяють за нинішнього рівня цін закупити не більше 300 млн куб. м цього ресурсу. Вирішенню цієї проблеми сприятиме **підписання** нової кредитної угоди з Європейським інвестиційним банком про надання Групі Нафтогаз €300 млн «на закупівлю газу для формування довгострокових запасів і забезпечення стабільного

газопостачання українців під час зими після пошкодження інфраструктури країни внаслідок триваючих атак».

На відміну від природного газу, нестачі бензину й дизельного палива в Україні не фіксується і не прогнозується. Обговорювані експертами [санкції](#) проти індійських та/чи турецьких переробників російської сировини, якщо і будуть запроваджені, на обсяги постачань вплинути не мають. Натепер пального на ринку достатньо, щоб задовольнити потреби усіх споживачів, тим більше, що по мірі завершення осінніх польових робіт попит скорочуватиметься.

ФІНАНСОВИЙ СТАН ГАЛУЗІ

Заборгованість НЕК «Укренерго» на балансуємому ринку становить 16,7 млрд грн, тоді як його учасники, насамперед державні, винні операторові 39,2 млрд грн. Із початку року цей показник, третина якого припадає на неплатежі постачальника «останньої надії», [зріс](#) на 13%, досягнувши рекордної величини.

Першим кроком у вирішенні цієї проблеми мало б стати скорочення переліків захищених споживачів, дві третини яких не є підприємствами критичної інфраструктури. Міненерго [зобов'язувалося](#) в грудні «визначити механізм і критерії формування» таких переліків, проте в оновлений [план](#) пріоритетних дій уряду на 2025 р. це завдання не включено. Немає його і серед індикаторів виконання [поданої](#) до Верховної Ради програми діяльності Кабінету Міністрів.

Між тим, саме «подолання історичних заборгованостей в енергетичному секторі» [вважалось](#) найпершою проблемою для вирішення новим керівництвом Міненерго.

КОНФЛІКТ НАВКОЛО НЕК «УКРЕНЕРГО»

26 вересня 2025 р. наглядова рада НЕК «Укренерго» звільнила голову і членів правління компанії, призначивши тимчасового виконувача обов'язків голови. Формальним приводом для цього стало [розпорядження](#) Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, яка зобов'язала компанію усунути порушення, пов'язані з призначенням 7 серпня 2025 р. членів правління без попереднього погодження кандидатур.

Однак, як впливає з проєкту [заяви](#) наглядової ради, основною причиною ініційованих нею змін була «втрата довіри» до голови правління НЕК «Укренерго» «внаслідок подій, що відбулися впродовж останніх кількох тижнів». Ідеться про подання «зовнішніх кандидатів на членів правління на безконкурсній основі», а також проведені акціонером «в односторонньому порядку» змінення [правил](#) призначення керівництва компанії та ухвалення [кодексу](#) корпоративного управління, що містить «суперечливі положення». На думку членів наглядової ради, «ці зміни, прийняті без консультацій і в порушення міжнародних кредитних угод, продовжили технічний дефолт і зупинили реструктуризацію боргу за зеленими облігаціями, а також надали кредиторам право вимагати негайного погашення кредитів».

27 вересня 2025 р. наглядова рада планувала призначити членів правління з дотриманням установлених процедур (але без поновлення на посаді його голови), проте це виявилось неможливим через відсутність доступу до відповідного реєстру й [появу](#) наказу Міненерго про можливість проведення її засідань лише очно, за адресою НЕК «Укренерго», «зважаючи на правовий режим воєнного стану».

Тому 28 вересня 2025 р. Міненерго чесно [повідомило](#), що «не отримувало від наглядової ради НЕК «Укренерго» жодних офіційних документів щодо питань, які фігурують у ЗМІ стосовно змін у керівництві оператора». Водночас, НКРЕКП звинуватила наглядовий орган у порушенні:

✓ ч. 3 ст. 35 [Закону](#) України «Про ринок електричної енергії», згідно з якою оператор системи передачі має повідомляти регулятора про будь-які зміни, що можуть вплинути на його відокремлення та незалежність;

✓ власної [постанови](#), яка зобов'язувала НЕК «Укренерго» повідомляти, «зокрема, про зміну або намір змінити склад виконавчого органу»;

✓ і, чомусь, Директиви 2009/72/ЄС, що [втратила](#) чинність 31 грудня 2020 р. і ст. 19 якої встановлювала тритижневе відтермінування кадрових рішень наглядового органу оператора, впродовж якого регулятор має право висловити заперечення, зокрема

«у випадку передчасного припинення повноважень, якщо виникають сумніви щодо його обґрунтованості».

Через тиждень після цих подій було опубліковано офіційну [заяву](#) НЕК «Укренерго» та, [окремо](#), її наглядової ради. Згідно з ними, «за результатами обговорень із Міненерго» голова і члени правління продовжуватимуть виконувати свої обов'язки, а до виконавчого органу буде введено директора з управління ризиками. При цьому підкреслено, що єдиний акціонер та наглядова рада «мають повною мірою поважати ролі одне одного», а «конструктивна і прозора комунікація» є одним із «головних завдань компанії на сьогодні».

ТРАНЗИТ

У звітному періоді ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» [забезпечив](#) транзит до Молдови 3 млн куб. м угорського газу. Транспортування російської сировини було [зупинене](#) 1 січня 2025 р.

На відміну від газу, триває транзит московської нафти. Виконуючи свої контрактні зобов'язання, АТ «Укртранснафта» спрямовувала до 30 тис. т російської нафти на добу на НПЗ Словаччини та Угорщини (управляються приватною угорською компанією MOL). Транзит здійснювався південною гілкою МТ «Дружба» (до НПС Феньєслітке й Будковце). Із 9 вересня 2024 р. усю нафту, що транспортується за цим маршрутом, MOL Plc. [купує](#) на білорусько-українському кордоні.

Втім, у звітному періоді транзит російської сировини переривався двічі — 6 і 23 вересня, після [атак](#) Сил безпілотних систем Збройних сил України на ЛВДС Самара і 8Н російського АТ «Транснефть-Дружба».

ЦІНОВА СИТУАЦІЯ

Ціновий [індекс](#) електричної енергії базового навантаження (BASE) на ринку «на добу наперед» (РДН) у вересні знизився до 4 196, на піку (PEAK) — до 3 511 грн/МВт год (-19,1 і -3,6% порівняно із серпнем). Міжпікове (OFFPEAK) навантаження подешевшало до 4 883 грн/МВт год (-27,5%).

Середньозважена [ціна](#) на внутрішньодобовому ринку (ВДР) становила 4 482, на РДН

ОЕС України — 4 522 грн/МВт год (-9,4 і -16,6% порівняно із серпнем).

Хоча впродовж усього звітного періоду ціни на вітчизняному, переважно профіцитному, ринку, демонстрували меншу волатильність, аніж місяць тому, його кон'юнктуру, як і в серпні, формували прайс-кепи, штучно обмежуючи зростання ціни в ранковій вечірній години, та перешкоджаючи її зниженню вдень.

Середньозважена [ціна](#) жовтневого ресурсу природного газу за результатами електронних біржових торгів на Українській енергетичній біржі у вересні зросла до 20 030 грн/тис. куб. м (+1,2% порівняно із серпнем). [Вартість](#) природного газу на TTF, приведена до вітчизняного кордону, завершила місяць на позначці 24 069 грн/тис. куб. м (-0,3% порівняно з 31 серпня 2025 р.; із ПДВ).

[Тарифи](#) ТОВ «ГК Нафтогаз України» на газ для непобутових споживачів, в яких наявні чинні договори постачання, із 1 жовтня 2025 р. становлять 26 100 грн/тис. куб. м (у вересні — 27 000 грн; із ПДВ). [Ціни](#) для побутових [споживачів](#) до 31 жовтня 2025 р. (без консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства) зафіксовані на рівні 7 960 грн/тис. куб. м.

У вересні тривало закачування газу в європейські сховища, завдяки чому їхнє заповнення зросло із 77% до 83%, що відповідає 89,0 млрд куб. м (+8% за місяць). Утім, через удвічі менші, порівняно із серпнем, темпи закупівель, цей [обсяг](#) є нижчим на 6%, аніж середній за останні п'ять років, і меншим на 12%, аніж минулорічний.

Спотові [ціни](#) на хабі TTF у вересні залишалися в діапазоні \$395–405/тис. куб. м. Надалі висхідний тренд має відновитися, адже коефіцієнт заповнення сховищ державчленів ЄС у будь-яку дату між 1 жовтня і 1 грудня має досягти 90%. Єдиним виключенням, що дозволяє скоригувати цей показник на 10 в. п. у бік зменшення, є «складні ринкові умови», виникнення яких поки не прогнозується.

[Ф'ючерси](#) на енергетичне вугілля Coal (API2) CIF ARA (ARGUS-McCloskey) у вересні знов знизилися. Тепер до \$92/т (-7%). Рік тому вони становили \$119/т. Утім, запаси вугілля на складах терміналів ARA

(Амстердам – Роттердам – Антверпен) усе ж скоротилися (до 3,3 млн т; –6% за місяць), що не виключає зміну тренду з початком опалювального сезону.

Нафтові **ф'ючерси** у вересні змінювалися в межах \$66–69/бар. При цьому усереднені за місяць котирування Brent майже не змінилися (\$67,5 порівняно із серпневими \$67,3/бар.).

Попри збільшення видобутку (у серпні **досягнуто** його історичного максимуму) на фоні меншого, аніж **очікувалося**, зростання попиту на нафту, формуванню низхідного тренду на ринку продовжує заважати невизначеність дій адміністрації президента США й вагання держав-членів ОПЕК щодо темпів скасування квот.

Поки що **йдеться** про збільшення цільового показника видобутку у жовтні на 137 млн бар. на добу, що відтермінує повну відміну обмежень, запроваджених у листопаді 2023 р. державами-членами ОПЕК+, до жовтня 2026 р.

Тим не менше, згідно з торгами за контрактом на різницю цін (CFD), маркерні котирування **знизилися** за рік на 19,4%. За консолідованими **прогнозами**, перевиробництво нафтової сировини перевищить 2 млн бар. на добу вже в 2025 р., а у 2026 р. – **досягне** 4,2 млн бар. (4% від світового споживання).

На жаль, зменшення вартості імпортованого в Україну пального ніяк не впливає на цінову політику вітчизняних «системних операторів». Вартість пропонованих ними нафтопродуктів, яку з 10 до 20 червня було необґрунтовано підвищено на 3–4 грн/л, у вересні майже не змінилася. За станом на 30 вересня 2025 р. індикативні **ціни** на бензин А-95Євро5, дизельне паливо ДТ-Л Євро5 і скраплений нафтовий газ ПБА становили, відповідно, 63,25; 55,86 і 34,31 грн/л (–0,1%; –0,2% і –0,3% за місяць).

Розрахунки netback свідчать, що така вартість палива на заправках є завищеною щонайменше на 4–5 грн/л. Єдиним виключенням є пропан-бутан, літр якого, попри грабіжницький акцизний податок, коштує як 0,5 л високооктанового бензину.

ЗМІНИ В НОРМАТИВНІЙ БАЗІ

Кабінет Міністрів України:

✓ **затвердив** Програму діяльності Кабінету Міністрів України. Згідно з одним з її 12 пріоритетів, **названим** «Зимова стабільність та безпека», передбачається, зокрема, підвищити рівень захисту об'єктів критичної інфраструктури, забезпечити енергетичну безпеку громадян та бізнесу й гарантувати безперебійне енергопостачання в опалювальний сезон;

✓ **оновив** план пріоритетних дій уряду на 2025 р.;

✓ **зобов'язав** продавців нових легкових автомобілів із 27 червня 2026 р. надавати покупцям дані про витрату пального та обсяг викидів CO₂ (вимога Директиви 1999/94/ЄС);

✓ **забезпечив** фінансування інженерно-технічних заходів із захисту низки визначених урядом об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору;

✓ **продовжив** до 1 травня 2026 р. реалізацію експериментального проєкту щодо розподілу гуманітарної допомоги, що надходить у вигляді скрапленого газу для задоволення потреб побутових споживачів в умовах воєнного стану, поширивши його на Запорізьку обл.;

✓ **привів** національну **класифікацію** запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр у відповідність до Рамкової класифікації ООН (UNFC-2019). Це **дозволить** переоцінити запаси стратегічної й критичної сировини за міжнародними стандартами, підвищити прозорість і привабливість її розроблення для інвесторів та якісніше готувати ділянки надр до аукціонів та укладання угод про розподіл продукції;

✓ **поширив** на гібридні системи електропостачання отримання державної підтримки з державного фонду декарбонізації та енергоефективної трансформації; **деталізував** правила компенсацій за кредитами і лізингом, упорядкував складові винагороди фонду й передбачив фінансування інтелектуальних систем обліку газу для бюджетних установ;

✓ **продовжив** до 2030 р. виконання Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій, виключивши з неї заходи, пов'язані із Запорізькою АЕС;

✓ **спростив порядок** ввезення на митну територію України та цільового використання нового обладнання й комплектуючих до нього, що ввозяться учасником індустріального (промислового) парку. Зміни збільшують строки подання переліку обладнання з 5 днів до 12 місяців від отримання висновку про доцільність реалізації проєкту; усувають вимогу зазначати країну походження товарів; зобов'язують зазначати ціну у валюті договору постачання із загальною сумою у гривні;

✓ **призначив** трьох нових членів НКРЕКП;

✓ **оголосив** конкурсний відбір кандидатів на зайняття посад двох незалежних членів наглядової ради АТ «НАЕК «Енергоатом»;

✓ затвердив **лист** очікувань власника ДП «Гарантований покупець» на 2026 р. Пріоритетами підприємства (ранг 1, 70%) **визначені** «купівля всієї відпущеної електричної енергії за «зеленим» тарифом» і «забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів». Фінансові показники встановлені на рівні: коефіцієнт рентабельності діяльності — 0,0002; EBITDA — 0,001; коефіцієнт відношення боргу до активів — 1,0; виплати на користь держави — 192 млн грн;

✓ **затвердив** фінансовий план ДП «Енерго-ринок» на 2026 р. (не оприлюднений);

✓ **схвалив** лист-підтвердження уряду України до Європейського інвестиційного банку в рамках проєкту «Підтримка України щодо надзвичайних ситуацій та декарбонізації»;

✓ підписав додаткові угоди між урядом України та Єврокомісією про фінансування заходів «**Програма** підтримки енергоефективності в Україні — EE4U-II» та «**Програма** підтримки енергоефективності в Україні — EE4U».

НКРЕКП:

✓ **внесла** обумовлені урядовим **рішенням** зміни до **Кодексу** системи передачі, зобов'язавши оператора системи передачі з 1 січня 2026 р. при оплаті послуг із передачі електричної енергії відображати у виставлених

для користувачів (крім підприємств «зеленої» електрометалургії) рахунках тарифну складову витрат на покладення спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, і суму нарахувань, що спрямовується на підтримку цього механізму;

✓ **внесла** обумовлені урядовим **рішенням** зміни до **Порядку** встановлення (формування) тарифу на послуги з передачі електричної енергії в частині унормування підходів до формування й розрахунку витрат на покладення спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, які є складовими тарифу на послуги з передачі електричної енергії, та передбачення вимоги щодо ведення окремого бухгалтерського обліку витрат і доходів, пов'язаних зі сплатою таких витрат;

✓ **уточнила** порядок заповнення показників форми звітності № 4-НКРЕКП — виробництво електричної та теплової енергії (квартальна) в частині відображення товарної продукції та чистого доходу;

✓ **уточнила Методику** обрахування плати за спільне використання технологічних електричних мереж у частині визначення об'єму технологічних електричних мереж спільного використання в умовних одиницях;

✓ **погодила** правила внутрішньодобового розподілу пропускної спроможності міждержавного перетину Україна — Румунія.

В Україні **запрацював** Державний реєстр нафтових та газових свердловин, який містить дані про понад 12,5 тис. об'єктів та є частиною Єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами.

ПРОЄКТИ ТА НАМІРИ

У Верховній Раді України:

✓ готуються на друге читання:

• доопрацьований з урахуванням **документа законопроект**, спрямований на імплементацію норм європейського права з інтеграції енергетичних ринків, підвищення безпеки постачання й конкурентоспроможності у сфері енергетики. Документом передбачено введення у законодавство низки

нових термінів (агрегація, гнучкість, громадське енергетичне об'єднання, алгоритм зіставлення, номінований оператор ринку); узгодження функцій операторів ринку з нормами acquis ЄС; визначення умов участі суб'єктів господарювання в торгах на ринку «на добу наперед» і внутрішньодобовому ринку; визначення порядку діяльності, процедур сертифікації й ринкового нагляду щодо номінованих операторів ринку; встановлення механізму взаємодії операторів ринку з ACER, ENTSO-E та регуляторними органами ЄС; уточнення положень щодо розподілу міжзональної пропускної спроможності й розрахунку доходів. На думку профільного міністерства, Верховна Рада України **мала** «ухвалити його в цьому році, але він все одно вимагає адаптивного періоду протягом ще одного року»;

• **законопроект**, спрямований на вдосконалення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, що передбачає: впровадження до 31 грудня 2029 р. механізму підтримки для переможців аукціонів із розподілу квот підтримки відновлюваної енергетики у вигляді «чистої» премії замість контрактів на різницю; застосування фінансового забезпечення, наданого безпосередньо Гарантованому покупцю, як додаткової альтернативи банківській гарантії; продовження до 31 грудня 2034 р. терміну дії аукціонів з розподілу квот підтримки; зниження фінансового навантаження на учасників аукціону шляхом зменшення розміру банківської гарантії: до укладення договору переможця аукціону з Гарантованим покупцем — з €15 до €10 за 1 кВт; при продовженні строку будівництва та введення об'єкта в експлуатацію — з €30 до €10; застосування допустимого відхилення фактичної встановленої потужності об'єкта в межах 10% відносно потужності, щодо якої переможець аукціону набув право на підтримку, з одночасним обмеженням обсягу надання послуги за механізмом ринкової премії відповідно до набутої потужності; сприяння визнанню українських гарантій походження в ЄС; забезпечення можливості приєднання установок зберігання енергії до мереж у рамках механізму cable pooling. Профільне міністерство **вважає** голосування за цей документ передчасним. На його думку, «зараз завершується робота над об'єднанням ринків електроенергії України та ЄС. І, відповідно, впровадження цього інтеграційного пакету також спрямоване на здійснення економічно ефективного підходу до використання чистих і сталих

джерел енергії. У цьому зв'язку Міністерство енергетики не підтримує цей законопроект і пропонує повернутись до його розгляду після прийняття законопроекту про об'єднання ринків»;

✓ очікує на повторне перше читання **законопроект** про інфраструктурні проекти у сфері енергетики, які становлять суспільний інтерес. Документ, спрямований на імплементацію Регламенту (ЄС) 2022/869, уточнює положення відкликаною Кабінетом Міністрів України **законопроекту** для відповідності оновленим у 2022-2023 рр. в ЄС вимогам;

✓ очікують на перше читання:

• підтриманий профільним комітетом **законопроект**, спрямований на «врегулювання колізії» в регулюванні ринку енергосервісу у частині оплати за енергосервісними договорами замовниками, що провадять діяльність за регульованим тарифом, і віднесення до заходів, які можуть реалізовуватися в рамках енергосервісних договорів, будівництва енергетичних установок, що використовують альтернативні джерела, та установок зберігання енергії;

• урядовий **законопроект**, спрямований на відображення в системі електронного адміністрування реалізації пального власників останнього для унеможливлення фіктивних операцій, зокрема реєстрації акцизних накладних на неіснуючі обсяги пального, які одночасно реалізовані за готівку іншим споживачам;

• урядовий **законопроект** про надання Держпродспоживслужбі повноважень щодо здійснення державного нагляду (контролю) у сфері комерційного обліку комунальних послуг;

• урядовий **законопроект** про тимчасове перерахування 10% коштів, що надходять від покупців електричної енергії на поточний рахунок із спеціальним режимом використання постачальника «останньої надії», на його небюджетний рахунок, відкритий в Держказначействі, з подальшим спрямуванням цих коштів на погашення податкового боргу та сплати податку на додану вартість, який при цьому виникатиме, та спрямування решти коштів на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оператора системи передачі до повного погашення недоплати за придбаний постачальником

«останньої надії» небаланс. На думку уряду, реалізація такого алгоритму дозволить погасити податковий борг ДПЗД «Укрінтер-енерго» до 31 грудня 2028 р.;

- урядовий [законопроект](#) про усунення дублювання повноважень Міненерго і Держенергонагляду в реалізації державного нагляду (контролю) у сфері теплопостачання й житлово-комунального господарства;

- урядовий [законопроект](#), спрямований на «посилення впливу держави» для «забезпечення надійного (безперервного) та безпечного постачання електричної енергії споживачам, у т. ч. дотримання заходів з обмеження та/або припинення постачання електричної енергії споживачам, зокрема застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів, а також протиаварійних систем зниження електроспоживання». Серед новел документа – обов'язкове дотримання учасниками ринків затверджених Міненерго планів і графіків, надання йому інформації, необхідної для «здійснення встановлених законом функцій та повноважень», погодження з ним планів розвитку систем розподілу й забезпечення безперешкодного доступу на підприємства, незалежно від форми власності, представників органів державного нагляду (контролю).

✓ зареєстровані:

- урядовий [законопроект](#) про Державний бюджет України на 2026 р. Ним, зокрема, передбачені видатки у сфері енергетичної ефективності на 2,5 млрд грн, державна підтримка вугільної галузі – на 2,9 млрд, ядерної енергетики – на 0,9 млрд, об'єкта «Укриття», СВЯП і ЧАЕС – на 1,6 млрд грн. Заплановано фінансування семи публічних інвестиційних проєктів у сфері енергетики на 34,8 млрд грн. На державну підтримку 2,7 млн домогосподарств з оплати житлово-комунальних послуг, придбання твердого й рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу виділено 42,3 млрд грн;

- урядовий [законопроект](#) про підтримку розвитку ефективного та сталого централізованого теплопостачання. Документом, що визначає централізоване теплопостачання як сферу державного інтересу, передбачено: стимулювання когенерації й відновлюваних джерел; підтримку інвестиційних програм; встановлення індивідуальних теплових пунктів у будівлях, що приєднані до систем

централізованого теплопостачання, із визначенням відповідальності за їхнє обслуговування та включенням витрат на встановлення в тариф на транспортування теплової енергії; розроблення й затвердження правил із виробництва, транспортування, постачання теплової енергії та користування нею, а також порядку прийняття рішення, встановлення та обслуговування індивідуальних теплових пунктів;

- комітетські законопроекти, якими тимчасово, на період дії воєнного стану в Україні, але не довше ніж до 1 січня 2027 р., продовжується звільнення від сплати [ввізного мита й податку](#) на додану вартість операцій із ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту товарів, визначених у пункті 9-36 розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного [кодексу](#) України, зокрема для будівництва й відновлення вітрових, сонячних, гідро-, теплових, газопоршневих і газотурбінних електростанцій, накопичувачів енергії (energy storage), а також обладнання, [перелік](#) якого визначається Кабінетом Міністрів України, що імпортується в рамках угод, фінансування за якими проводиться за рахунок Секретаріату Енергетичного Співтовариства;

- проєкт [постанови](#) про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України. У звіті, зокрема, [зазначено](#), що сума втрат бюджетів від нелегального виробництва та обігу пального становить близько 9-10 млрд грн на рік (с. 10). З огляду на це, комісія: надала Бюро економічної безпеки України, Державній податковій службі України та Національній поліції «перелік наземних точок, сайтів і Telegram-каналів нелегального продажу підакцизної продукції»; налагодила співпрацю зі стейкхолдерами для отримання інформації про обсяги реалізації, точки нелегального продажу пального, а також частки «тіні» й податкового навантаження;

- проєкт [постанови](#) про Програму діяльності Кабінету Міністрів України.

Згідно з цим [документом](#) уряд, зокрема, планує завершити всі передбачені ремонти (у т. ч., 3,2 ГВт теплової потужності);

імпортувати не менше ніж 4,6 млрд куб. м газу з накопиченням у сховищах не менше 13,2 млрд куб. м; залучити до Фонду підтримки енергетики України €150 млн для закупівлі «критично необхідного обладнання»; збільшити з 0,9 до 1,1 ГВт дозволена пропускну спроможність міждержавних перетинів для експорту електричної енергії; ввести в експлуатацію щонайменше 200 МВт розподіленої генерації.

Щоб забезпечити стабільне, безпечне та якісне теплопостачання, заплановано побудувати щонайменше 150 МВт електричної й 120 МВт теплової потужності; забезпечити теплом щонайменше 70 тис. багатоквартирних будинків і 25 тис. об'єктів соціального призначення.

У частині запобігання корупції передбачено формування наглядових рад державних енергетичних компаній у повному складі з дотриманням принципу більшості незалежних членів.

Із метою вдосконалення законодавства заплановано, зокрема, створення правових та інституційних умов для експорту українського біометану до ЄС; спрощення надання державної підтримки фізичним особам, які встановлюють у власних домогосподарствах генеруючі установки, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел; визначення «механізму реструктуризації заборгованості за природний газ, що не залежить від обсягу заборгованості з різниці у тарифах».

У рамках дерегуляції та наближення національного законодавства у сфері енергетики до права ЄС, Кабінет Міністрів України [планує](#) також до кінця року:

✓ створити нормативно-правове [підґрунтя](#) для об'єднання національних ринків електричної енергії із загальноєвропейськими шляхом впровадження єдиного сполучення ринків «на добу наперед» і внутрішньодобового (SDAC, SIDC); забезпечити: можливість участі оператора системи передачі в Європейських платформах балансування для здійснення обміну резервами потужності й міждержавного балансування; регіональну взаємодію регуляторних органів, операторів систем передачі й номінованих операторів ринку; взаємодію з Агентством ЄС із співробітництва регуляторів енергетики (ACER);

✓ визначити основні засади, послідовність дій, шляхи, способи, пріоритети й необхідні ресурси для формування та розвитку водневої галузі України шляхом схвалення Водневої стратегії України на період до 2050 р. і затвердження операційного плану заходів з її реалізації;

✓ імплементувати в українське [законодавство](#) норми права ЄС (Директива 2018/2001/ЄС (RED II і III) з урахуванням рекомендацій Енергетичного Співтовариства 2024/1/MCEnC) у частині узгодження національної та європейської термінології; встановлення особливостей розрахунку валового кінцевого споживання енергії з відновлюваних джерел і формування національного цільового показника; визначення спільнот відновлюваної енергії та громадських енергетичних об'єднань; установлення механізму проведення статистичних трансферів, реалізації спільних проєктів і схем підтримки; визначення особливостей формування спеціальних зон для розвитку відновлюваної енергетики, установок зберігання енергії й мережевої інфраструктури; впровадження дозвільних процедур для інвестицій; запровадження й дотримання критеріїв сталості, скорочення викидів парникових газів; продовження термінів пільгового приєднання установок зберігання енергії до електричних мереж операторів системи передачі й розподілу;

✓ затвердити узгоджену з учасниками ринку методику обчислення рівня мінімальних [запасів](#) нафти та нафтопродуктів;

✓ гармонізувати вимоги до проведення оцінки ризиків безпеки постачання природного газу, процедур розроблення й затвердження ключових документів із безпеки постачання, а саме плану превентивних заходів і плану реагування на ситуації, що створюють загрозу для безпеки постачання природного газу (Регламент (ЄС) 2017/1938);

✓ актуалізувати техніко-економічне обґрунтування будови енергоблоків № 3 і 4 на Хмельницькій АЕС і розробити на його основі оновлений законопроект про їхнє розміщення, проєктування й будівництво;

✓ забезпечити формування, збереження й відновлення платоспроможності АТ «Східний гірничо-збагачувальний комбінат»; створити

передумови для утворення в Україні повного циклу виробництва ядерного палива та реалізації перших проєктів малих модульних реакторів;

- ✓ сформувати наглядові ради державних енергетичних компаній у повному складі з дотриманням принципу більшості незалежних членів;

- ✓ отримати відступ щодо застосування механізму коригування вуглецю на кордоні (CBAM) відповідно до ст. 30 (7) Регламенту (ЄС) 2023/956;

- ✓ розробити й затвердити Державну цільову економічну програму енергетичної модернізації підприємств-виробників теплової енергії, що перебувають у державній або комунальній власності, на період до 2030 р.;

- ✓ забезпечити переоцінку **запасів** стратегічних корисних копалин згідно з міжнародними стандартами (UNFC-2019);

- ✓ **забезпечити** умови для довготривалого (до 100 років) зберігання відпрацьованого ядерного палива у спеціальних сховищах. Розрахункова вартість такого зберігання становитиме \$435 за кілограм урану й передбачатиме: витримку відпрацьованого ядерного палива у приреакторних басейнах («мокре» зберігання) до досягнення рівня залишкового тепловиділення; транспортування палива до спеціальних сховищ «сухого» типу й забезпечення їхньої безпечної експлуатації; науково-технічне та інформаційно-комунікаційне супроводження відповідних заходів.

Міненерго оприлюднило:

- ✓ **законопроєкт** про продовження до 1 січня 2028 р. звільнення від оподаткування податком на додану вартість операцій із ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту товарів, **перелік** яких визначається Кабінетом Міністрів України, що здійснюються в рамках угод, фінансування за якими проводиться за рахунок Секретаріату Енергетичного Співтовариства;

- ✓ доопрацьований проєкт **постанови** Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення місячного обсягу

постачання та формування страхового запасу природного газу та розміру страхового запасу природного газу на 2025 р.». Документ встановлює єдиний підхід до формування такого запасу для всіх постачальників, визначаючи його розмір (0,5% місячних обсягів поставок, у разі надзвичайної ситуації, критерії якої визначені Національним **планом** дій – 10%) і вимогу зберігання газу у вітчизняних підземних сховищах. Утім, порядок створення запасів автори описують плутано і з граматичними помилками, а **аналіз** регуляторного впливу свідчить про незнання ними **методики** його проведення та **принципів** державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності.

НКРЕКП оприлюднила проєкти:

- ✓ **закону**, що має привести національне законодавство у відповідність до норм ЄС у частині **відокремлення** надбавки на відновлювану енергію від тарифу на послугу з передачі електричної енергії. Документ запроваджує окрему надбавку, методику формування якої розроблятиме регулятор та яку адмініструватиме оператор через спеціальний договір та окремий рахунок, аби фінансувати підтримку виробників енергії з відновлюваних джерел (переможців аукціонів із 1 липня 2026 р.) без перехресного субсидювання у тарифі;

- ✓ **постанови**, що змінює **Правила** роздрібного ринку електричної енергії, запроваджуючи єдиний підхід для операторів під час виконання робіт із відключення та повторного підключення електроустановок споживачів;

- ✓ **постанови**, що уточнює **Методику** розрахунку плати за послуги комерційного обліку електричної енергії, що надаються оператором системи розподілу на території здійснення його ліцензованої діяльності. Проєктом передбачено: оновлений перелік послуг, зокрема відображення в особистому кабінеті споживача, в якого встановлені лічильники з можливістю дистанційного зчитування даних, інформації про погодинне споживання електричної енергії; новий механізм формування вартості послуг із позачергової технічної перевірки, пломбування (розпломбування) вузлів обліку чи їхніх складових і параметризації багатофункціонального лічильника електричної енергії;

✓ **постанови**, що змінює **Порядок** складання, подання, погодження, оприлюднення програми відповідності оператора системи розподілу, звіту про її виконання та погодження уповноваженої особи з питань відповідності. Нові положення передбачають: формалізацію рекомендацій для уповноважених осіб у частині складання звітів; можливість повернення річного звіту на доопрацювання з наданням рекомендацій уповноваженій особі; визначення вичерпного переліку випадків обов'язкового внесення змін до програм відповідності;

✓ **постанови**, що змінює **методику** визначення розміру штрафів, які накладаються регулятором, і передбачає: не враховувати податок на додану вартість як непрямий податок під час визначення розміру доходу від реалізації продукції на оптовому ринку; надання детального обґрунтування всіх етапів розрахунку розміру штрафу з поясненням застосованих коефіцієнтів і коригувань; надсилання розрахунків учаснику ринку електронною поштою в день оприлюднення проекту рішення;

✓ **постанови**, що змінює **методику** визначення та розрахунку тарифу на послуги розподілу природного газу й передбачає запровадження перехідного періоду з поетапним підвищенням тарифів (через єдині для ліцензіатів коефіцієнти) до цільового рівня, а на завершальному етапі — врахування недоотриманої тарифної виручки. Цілями ініціативи є уникнення різкого зростання вартості послуг і забезпечення стабільності роботи операторів.

НКРЕКП **розпочала** попереднє дослідження можливих зловживань на оптовому ринку електричної енергії після фіксації істотних коливань цін на ринку «на добу наперед» у серпні-вересні 2025 р.

Держгеонадр **оголосила** про проведення аукціонів із продажу спеціальних дозволів на користування надрами на перспективних нафтогазових ділянках — Острівської на Львівщині (122 км²; стартова ціна — 105 млн грн; ініціатор — ПП «Нордік»), Іспаської у Чернівецькій області (2,4 км²; 0,7 млн грн; ТОВ «Захід Альянс Груп»), Венеславівської (48 км²; 41 млн грн; ТОВ «Нафтахімгруп») і Новодиканської (371 км²; 370 млн грн; АТ «Укргазвидобування») на Полтавщині. Торги відбудуться 11 грудня 2025 р. на майданчику

ProZorro. Строк користування надрами — 20 років.

Стратегічна інвестиційна рада **схвалила** Єдиний проектний портфель публічних інвестицій на 2026 р. Пріоритетними для фінансування з боку держави визнані, зокрема, 25 проектів у сфері енергетики, серед яких — модернізація ГЕС ПрАТ «Укргідроенерго» і зведена програма підвищення безпеки й надійності обладнання АЕС вартістю 20 і 75 млрд грн, відповідно. Загальна потреба у фінансуванні публічних проектів у 2026 р. становить 215 млрд грн, зокрема 46 млрд грн надходжень від міжнародних фінансових організацій і донорів.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Генеральна конференція МАГАТЕ ухвалила **резолюцію** «Ядерна безпека, фізична ядерна безпека і гарантії в Україні». Документ, який підтримали 62 із 180 держав-членів, закликає до невідкладної деокупації й демілітаризації Запорізької АЕС, її повернення під повний контроль України та виведення зі станції неуповноваженого персоналу. Резолюція підтвердила мандат і неперервну роботу місії МАГАТЕ на станції та зафіксувала ризики від російських атак в Україні, включно з пошкодженням Нового безпечного конфайнмента.

Кабінет Міністрів **погодив** підписання двох додаткових угод з Європейською комісією за програмами технічного співробітництва. Ними продовжено до 2028 р. завершальний етап програми від 2018 р. і збільшено на €234 млн внесок ЄС у фінансування програми на 2025 р.

Велика Британія **внесла** до Фонду підтримки енергетики України додаткові €49 млн, збільшивши свою частку до €151 млн. Грантові кошти підуть на ремонт критично важливих об'єктів, захист ключових активів, підтримку рішень у сфері відновлюваної й децентралізованої енергетики. Секретаріат Енергетичного Співтовариства закликав донорів наслідувати цей приклад, оскільки розрив між наявними у фонді коштами й потребами у фінансуванні становить понад €600 млн.

Данія **розпочала** реалізацію розрахованої на 2025-2028 рр. програми допомоги Україні із загальним бюджетом €375 млн, яку

сфокусовано на забезпеченні енергетичної безпеки, сприянні «зеленому переходу» та європейській інтеграції.

Міжнародна корпорація фінансування розвитку США (DFC) [оголосила](#) про внесок у розмірі \$75 млн до Американсько-українського інвестиційного фонду відбудови. Фонд має на меті інвестувати в проєкти в таких сферах, як критичні мінерали, енергетика, вуглеводні, технології та інфраструктура. У майбутньому ресурси фонду будуть поповнюватися за рахунок роялті від видобутку корисних копалин і прибутків від успішних інвестицій.

Міненерго та фінська Verona Shelters Group [підписали](#) меморандум про взаєморозуміння, який передбачає створення в Україні Shelter Academy для підготовки фахівців і впровадження сучасних рішень у сфері енергетичної безпеки.

Компанія ДТЕК [ввела](#) в експлуатацію побудований разом з американською Fluence найбільший в Україні комплекс систем зберігання енергії загальною потужністю 200 МВт (400 МВт·год), розташований на шести об'єктах у Київській і Дніпропетровській обл.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ Й РЕКОМЕНДАЦІЇ

Аналіз офіційних повідомлень про засідання енергетичних та антикризових штабів свідчить про концентрацію уваги урядових структур на загальних обсягах накопичених запасів, відремонтованого обладнання і зведеної потужності. Адже [накопичення](#) до 1 грудня 2025 р. «не менше 13,2 млрд куб. м природного газу» не принесе жодної користі за відсутності належним чином захищених газокompresорних станцій. А повна [готовність](#) 17,6 ГВт потужності не гарантуватиме нормального проходження опалювального сезону, якщо з ладу буде виведено обладнання, що спрямовує енергію кінцевим споживачам.

Нанесення непоправної шкоди регіональним підприємствам із видобутку й транспортування природного газу, генерації й розподілу електричної й теплової енергії потребує набагато менших зусиль, ніж подолання протиповітряної й протиракетної оборони великих міст і засобів захисту критично важливих об'єктів.

І хоча це очевидно від початку комбінованих атак на українську енергетику, залишається незрозумілим:

✓ чому пріоритет «Зимова стабільність та безпека» займає в Програмі діяльності Кабінету Міністрів України останнє, дванадцяте місце, вже після «збереження культурної спадщини» і «розвитку спроможності креативних індустрій»;

✓ чому не вжито системних заходів із захисту регіональної енергетичної інфраструктури, адже ворог не чекатиме, поки на місця дійдуть кошти державних програм, розрахованих до 2030 р.;

✓ чому, коли у Фонді підтримки енергетики наявний дефіцит у €600 млн, Україна у 2026 р. планує виділити кошти на «виконання чотирьох заходів, визначених планом реалізації» ще не ухвалені Водневої стратегії України на період до 2050 р., проєкування енергоблоків № 3 і 4 Хмельницької АЕС та інші подібні проєкти;

✓ чому досі не розблоковано залучення приватних інвестицій для розбудови малої генерації в територіальних громадах, не спрощено умови і не здешевлено приєднання вже встановлених на місцях енергетичних об'єктів до мереж і систем;

✓ чому не забезпечено платоспроможність усіх учасників формування цінності енергії — від виробників і постачальників до споживачів, насамперед кінцевих, що унеможливило нормальне функціонування операторів систем передачі й розподілу на всіх енергетичних ринках.

Відповіді на ці питання поки відсутні, хоча не виключено, що в осінньо-зимовий період 2025–2026 рр. ворог вибере тактику послідовних ударів двома-трьома десятками безпілотних літальних апаратів по ключовим енергетичним об'єктам прифронтових регіонів із наступним перенесенням атак на великі генеруючі установки та ключове обладнання оператора системи передачі. За відсутності належного захисту (не лише інженерно-технічного, але й активного, про що свідчить вища ефективність російських ударів із Північного напрямку) це може призвести до реалізації сценаріїв, готовність до яких учасники урядових нарад у вересні не [розглядали](#).